

ima zadatak, da svu inteligenciju a po njoj i narod upoznaje s njegovimi kulturnimi, književnimi i povjestnimi spomenici; s razvitkom njegova jezika i govora, s njegovom filozofijom i estetikom, sadržanimi u bezbrojnom blagu njegovih narodnih pjesama, poslovice i pripovjedaka; s njegovimi običaji i socialnimi potrebami; s napredkom njegovih umjetnosti. Ali „*Smotra*“ ima i tu dužnost, da upre oči i u ostali sviet pa da našem občinstvu u korist kaže, što se u njegovu duševnu životu sbiva. Tu su nam Bugari najbliži, za tim sjeverni Slaveni: Česi, Slovaci, Lužičani, Poljaci i Rusi, napokon ostali kulturni narodi. Treba nam o njih etno- i geografskih crta, izvješća o napredku njihovih književnosti i kulture. „*Smotra*“ se ima na dalje obazirati i na razvitak prirodoslovnih znanosti, koje su nam u malo godinah doniele najzamašnjih po čovječanstvo rezultata. Dovoljno je spomenuti astrofiziku i elektrotehniku. Kemija i s njom tehnologija slavi svaki dan novih trijumfa. A liepe umjetnosti? Glasba, našem narodu toli omiljela, kazalište, slikarstvo, kiparstvo, graditeljstvo, rezbarstvo, ne smiju li naći u „*Smotrinih*“ izvješćih bar čedno mjestance? Naša je bibliografija da ne može da gora bude. „*Smotra*“ želi s toga zabilježiti svaku knjigu, svaku razpravu, svaku brošuru, u obće svaki književni produkt našega naroda gdje god on izašao. Dapače ona želi bilježiti i važnije stvari po naših novinah. Time bi „*Smotra*“ postala ono, što hoće da već i po svom imenu postane: prava pravcata „*Revua*“ suvremene obće prosvjete. List ima obliko »Ljubljanskega Zvona«, uredovan je izvrstno in podpirajo ga najboljši pisatelji hrvaški kakor dr. Rački, dr. Marković, Kostrenčić in mnogi drugi, Doslej so izšli štirje zvezki. Opozarjamo na »*Smotro*« tudi Slovence, kajti izborni list je vreden vsega priporočila in največje pažnje naše.

Slovani v nemški književnosti. V Magazin f. d. Liter. des In- und Auslandes št. 52 (1886) hvali F. Müller Maretičev prevod Homerja na hrvaški jezik in poudarja, kolikega pomena je njegova prestava za Jugoslovane. — V istem časniku (št. 1., 2. in 3. 1887) opisuje dr. H. Penn Vuka Stefanovića Karadžića kot prijatelja nemškega zgodovinarja Rankeja in slavi njegove zasluge za srbsko književnost. Ob jednom podaja tudi dosti obširen životopis slavnega Srba in dodaja tudi pisma, katera so pisali njemu Goethe, J. Grimm, Talvjje i. dr. — V Lipskem pri Dunckerji in Humblotu prišla je na svetlo nemška prestava dela grofa L. Tolstojega „*Bekennnisse. Was sollen wir thun?*“ ponemčena od H. Samon-Himmelstjerna. — A. Brückner objavil je prvi zvezek svoje knjige pod naslovom: »*Bilder aus Russlands Vergangenheit*« (tudi pod naslovom: „*Beiträge zur Kulturgeschichte Russlands im XVII. Jahrhundert*“) v Lipskem pri Elischerji.

V Lipskem predava *Leskien* staroslavensko slovnico, zgodovino staročeske literature in bere staroslovenske tekste, *Schövin* ruske slovnice II. del in rusko krestomatijo po Miklošiči in Šafranovu, *Wollner* pa o tvarini in obliku slovanskih pripovedek pri slovanskih narodih in o epični pesmi jugoslovanski.

Poljska književnost. Poljaki so ustanovili društvo »*Towarzystwo literackie imienia Adama Mickiewicza*«, da izdaja dela slavnega pisatelja in kar se je pisalo o njem. Predsednik društvu je vseučiliški profesor dr. Roman Pilat. — Rusko geografsko društvo je sklenilo, da preišče in popiše tudi Poljsko v etnografičnem in etnologičnem oziru. To je veselo znamenje, ker se dosedaj ni pečalo s Poljaki in ker so dosedanja dela tega društva porok, da bode zvršilo svoj posel temeljito in natančno. — Ruski polkovnik Puzyrevskij izdal je s pomočjo Nikolajevske akademije generalnega štaba knjigo »*Poljsko-Russkaja vojna 1831. goda*« z atlantom (St. Peterburg 1880. XIII. in 430, 227 str.) Delo je tem večje važnosti, ker je porabil pisatelj uradna poročila in razpravlja stvar mirno, stvarno in vednostno. — Henryk Sienkiewicz piše nov roman »*Wolodyjski*«, ki bo prišel na svetlo v »*Dzienniku Poznaukzem*« in bo trilogija z »*Ogniem in mieczem*« in »*Potopom*« istega pisatelja. — Oddel filologične akademije umetnosti v Krakovu je bil odločil iz

davanje materiala ob istoriji, literaturi in prosveti na Poljskem. I. del tega važnega dela je prišel na svetlo leta 1878., II. 1882., III. 1884., IV. pa 1886. Že prvi trije obsegajo veliko zanimivega v sebi, v IV. je posebne vrednosti »liber diligentiorum facultatis artisticæ« Krakovskega vseučilišča od l. 1487. do 1503., ker opisuje živo tedanjo vednostno gibanje. Gospod dr. Visłocky, urednik tega dela, zaslužil si je hvalo vsega občinstva, učnega in neučenega, za tako lepo delo. Nadaljni zvezki izidejo kmalu. — V Varšavi je zagledala dan igra Jana Gadomskega »Larice«, kateri so prisodili pri zadnjem Varšavskem konkursu darilo. Ravno tam je oddal J. Sarnecki gledališču novo veselo igro v treh dejanjih »Kalecy«. — Grof Jan Alex. Fredro je tožil Varšavsko gledališče, ki mu ni hotelo plačati honorara za jedno veselo igro očetovo in za jedno svojo. Prisodili so mu 500 rubljev, katere je pa podaril Poljakom, iztiranim s Pruskega. — Kazimir Zalewski je spisal novo veselo igro »Królowna Opinia«, ki razpravlja o življenji na Grškem okoli leta 400 pred Kristom. Tiska se v listku »Warszawskega Kuryra«.

Češka književnost. Rud. Storch v Pragi je založil malo lepo zbirko ilustrovanih pripovedek za mladino Eliške Krasnohorske: »Mladým srdcéčkům«. A. Storch sin pa krasne pripovedke iste pisateljice: »Z tajemných říší«. — Marljivi založnik J. Otto v Pragi izdal je »Zlatý máj«, dvajset krasnih pesmij Jos. J. Sladéka za mladino. — »Salonni bibliotéka« istega založnika, uredovana od prof. Ferd. Schulza, prinaša v 46. zvezku Jar. Vrchlickega pesmi pod imenom: »Motyli všech barev«; 47. zvezek pa drugo serijo zbranih povestij in novel Al. Jiráseka: »Povídky a novelly«. — Pri istem založniku izhaja »Novější dejepis rakousky«, uredovan od dr. W. W. Tomeka, katerega je prišel na svetlo II. zvezek; in »Zeměpisny sbornik«, urednik dr. J. Režábek; »Historický sbornik«, uredovan od prof. dr. Anton Rezeka že v IV. letu. »Laciná knihovna národní« (založnik J. Otto) donša v 24. in 25. zvezku IX. serije nadaljevanje romana »Drama rodiny pana Daniela« od Em. Žitka. — A. J. Vrt'átko-Benátský je preložil iz italijansčine v češčino dramatično delo Karla Goldonija »Pamela«, založil jo je J. Otto.

V Turčanskem Sv. Martinu izhaja že šest let mesečnik »Slovenske poh'ladje«. Ureja ga prvak slovaški Svetozar Hurban Vajanski, izdaje pa na svoje stroške rodoljub Paval Mudronj. S tem listom se morejo dičiti Slovaci, kajti v njem se ne nahajajo samo spisi najboljših pisateljev slovaških, ampak tudi same originalne slike narodnega življenja od samih domačih umetnikov.

Opomnja. Zadnje čase se nam je nakopičilo toliko gradiva, da smo morali že v 4. št. izpustiti prej začete članke gg. Šubica, Apiha, Fekonje, Trnovca, Hubada i. dr. A tudi danes smo prišli s prostorom tako v zadrego, da smo morali za prihodnjic odložiti poročilo ob občnemu zboru »Maticе Slovenske« in pisateljskega društva, kakor tudi naznanilo o nekaterih novih knjigah slovenskih in nekoliko manjših stvarij. Naj nam dotični gospodje to blagovoljno oprosté. Večkrat moramo dejati v list kako novo stvar, ki bi drugače zastarela. Počasi pa pride vse na vrsto. — V zadnjem listu na 255. strani pripovedujemo, da je Ondriček koncertiral pred mnogoštevilno zbranim občinstvom našega lista. Ni nam treba opozarjati, da ima ta lapsus naš g. stavec na vesti. Namesto lista beri mesta; kajti »Ljubljanski Zvon« še nima toliko naročnikov, da bi g. Ondriček samo n j im koncerte dajal. — V članku o dopolnjevalni volitvi odbornikov v »Matico Slovensko« je med kandidati zmotno izostalo imé g. novomeškega ravnatelja A. n. d. Senekoviča; a g. Fr. Wiesthalerja je spet g. stavec naredil za direktorja v Novem Mestu. Tudi ta dva gospoda prosimo: brez zamere!